

Arbc/0116 (1)

Barcelona, 3 de febrer de 1990

Estimat amic,

Per no trencar el ritme i evitar la discussió de si ara et toca a tu o bé em toca a mi, em ve de gust reprendre la conversa que ha quedat desequilibrada amb una carta meva abans de rebre la resposta a l'anterior. Intento recuperar l'ordre, doncs. Endavant!

Es evident que, en una altra situació, hauria engegat el barret al foc després de la desfeta de Laia, el rebuig de la Magrana i el desert del Vaixell de Vapor, entre d'altres drames personals, però em sembla que sóc més tossut que aquell jugador de l'Alcoià que perdia per deu a zero i encara demanava pròrroga. El que passa, però, és que mai no he tingut massa pretensions -i això no és cap pretensió!- i que m'he conformat més aviat amb poca cosa: fer la viu-viu i anar passant. I ara, malgrat rebre diverses i fortes sotragades, no em puc queixar perquè el present em permet viure al meu aire, i això no es paga amb diners. Fa un parell de dies que jo mateix m'incordiava demanant algun petit estímul en forma de satisfacció personal... En tinc, en rebo, evidentment. Ara mateix, la gent de Columna se'm porten molt bé i em demostren afecte i interès -afecte i interès que bé prou que em mereixo des del moment que els he cedit l'edició d'uns llibres que fins ara s'han venut com l'aigua!-, i em truquen per fer-me saber que ja tenen les noves portades, i que aviat tindran llibres, etc. Això és correcte, em sembla, en una relació comercial que pot ser profitosa. Però trobo a faltar algun senyal exterior, algun copet a l'espatlla... Avui he rebut una carta de TV3 i, en obrir-la, pensant que em dirien que he guanyat el premi de guions, m'he informat que han tornat a ajornar la decisió fins al dia vint d'aquest mes. Això és una informalitat com una casa! Les bases deien que el resultat es faria públic a finals de desembre. Després, m'escriuen per dir-me que tenen tants treballs que ho han deixat per a finals de gener, i ara, avui, que no hi ha manera de reunir el jurat, però que confien que se'n sortiran a finals de mes. Déu n'hi do, oi?

Arbc/0116 (2)

He presentat una novel·la curta -seixanta pàgines- a un premi de Mollerussa. Es diu "L'honor de Fazel Madani", que he subtitulat com a "spaghetti islàmic", o sigui, una mena de visió llunyana de la realitat islàmica, un pastiche. La cosa em va sortir arrel de la lectura de Els Versos satànics i una acumulació d'altres testimonis com un llibre de l'egipci Naguib Mahfuz, l'homenatge del PEN català a dos escriptors àrabs musulmans i una parada de menjar libanès que hi ha a l'entrada del cinema Catalunya... Es una història curiosa que m'estalvio d'explicar-te perquè confio -l'esperança és l'últim que es perd- que algun dia o altre es publicarà. Aquest premi obliga a amagar-se darrere un pseudònim, cosa que he fet molt de gust perquè en el jurat hi ha l'Albanell i en Sebastià Serrano, amics als quals, després, podré retreure la seva incompetència quan diguin que tot plegat era una merda...

He estat dos dies a Mallorca gràcies a un altre premi. Recordes que l'any passat vaig guanyar el de "relat breu"? Doncs aquest any m'han posat al jurat junt amb la Capmany i un poeta mallorquí que es diu Jaume Pomar. Es curiós, però tant l'Aurèlia com jo vam coincidir des del primer moment en el treball que havia de guanyar i que correspon a un tal Vicenç Pagès i Jordà, un xicot d'uns vint-i-cinc anys que treballa en la coordinació de les pàgines de Llibres del Brusi, al qual, segons el meu costum -recordes, fa tants i tants anys, quan et vas presentar al Santamaria?-, ja he escrit quatre ratlles. L'estada a Palma de Mallorca em va permetre satisfaccions considerables: un dinar pagat per l'ajuntament de color socialista en el transcurs del qual vaig poder escoltar l'esgrima erudita i divertida de gent com Jaume Vidal Alcover, la Capmany, Joan Perucho, Feliu Formosa, Jaume Pomar i diversos mallorquins més, entre els quals un d'adopció que es diu Cuadrado -un castellà que va anar a parar a la universitat de Palma com a professor de portuguès i que en dotze anys és ja un català més. I un sopar memorable sobretot per la presència d'Antoni Serra i esposa -la teca, essent-hi l'Antoni, havia de ser per força de primera, i el vi encara més!-, M. Antònia Oliver, Jaume Fuster i Jaume Pomar.

Avui, també, he escrit una carta al poeta i bel·licós lingüista Josep M.

Atbc / 0116 (3)

Fulquet, que publica un article molt explosiu, també al Brusi, i en què ataca Cavall Fort despietadament. Hi ha gent que tenen ganes de fer mal i no saben com. Li expresso la meva amical perplexitat, a veure si el desarmo... Ja te'n faré saber coses, si l'andova contesta! La major part de les vegades es tracta de gent de molt bona fe que s'ha trencat el cap contra parets d'incomprensió i que es posen a fer la guerra pel seu compte tot confonent molins de vent amb gegants, com aquell cèlebre personatge de la Mancha. Ja m'explicaràs quina hauria de ser la reacció de la Montserrat Barenys de qui m'envies la fotocòpia del seu terrible lament envers les institucions. El més fotut de tot, avui, aquí, a casa, amb els repetits atacs dels que fan veure que governen contra el centralisme espanyol és que no s'adonen que administren cabals públics propers al bilió de pessetes. Fixa-t'hi bé! No cent milions ni mil milions, sinó un milió de milions... Es evident que els del centre arriben amb una part més que encara ens correspondria, però les energies, ara que en toquem tants de frescos, haurien d'esmerçar-se a administrar-los bé, a fer realitat allò que s'havia dit, que érem tan treballadors i que sabiem treure pa de les pedres. Més aviat sembla que l'esperit de funcionari de què s'ha apoderat l'administració al nostre país té ganes que les pedres es tornin merda i no pa. Quan ens posen l'exemple que el senyor Prat de la Riba va fer miracles amb una sabata i una espadenya, avui sembla que amb diners llargs no sabe/fer altra cosa que muntar-se un tinglado i tirar de la rifeta, cosa que equival a rodejar-se d'una cort de llepaculs que els riuen totes les gracietes. Com més llepaculs, millor! I no és broma, no: hauries de veure el bé de déu de secretàries que intenten treure maldecaps a qualsevol cap de tercera. No cal dir, de director general en amunt. No sé si t'han arribat les crítiques que en Miquel Sellarés ha fet a l'equip d'en Jordi Pujol, especialment dedicades al sector dels negocis -Prenafeta i Alavedra-. Avui que tot l'estat s'ha remogut pels tèrbols afers d'un Juan Guerra, intentant carregar el mort al seu germà Alfonso, aquí es nomena conseller d'Indústria el senyor Subrià que, el dia abans de prendre possessió del càrrec ha de córrer a liquidar part dels crèdits

Arbc / 0116 (4)

que la Generalitat li va concedir per a unes empreses que van fer fallida quinze dies després de cobrar-los. A Madrid no se li ocorreria a ningú nomenar ara el Guerra dels pebrots per a un càrrec oficial, quan aquí no ens estem de votar una vegada i altra el President després de l'afer de la Banca... Jo hi he treballat 40 anys, en banca, i per vint duros hem arribat a fotre el carrer un gram. Aquí, quan s'intenta investigar la desaparició de milers de milions, ens indignem i el votem per a la màxima jerarquia. La revista El Món havia explicat un fet que després ningú no va desmentir: poc abans de la fallida definitiva de la Banca, en Pujol es va vendre les seves accions a una empresa que no tenia diners però que els va obtenir de la mateixa Banca gràcies a un crèdit que tothom sabia que no podrien tornar mai més. T'imagines, quina jugada més hàbil! Em penso que és una de ^{les} superpilotes més enginyoses que s'han fabricat.

No puc dir, tot i això, que no facin res per la cultura, que alguna cosa fan, però molt poc efectiva. Està ple d'accions de prestigi, per autojustificar-se, com la revista Cultura, el Catalan Writing -on un dia d'aquests sembla que em toca sortit- i el Teatre Nacional d'en Flotats que serà un monument faraònic. La jugada del murri Boadella, inscrivint a nom seu la marca "Teatre Nacional de Catalunya", que fa extensiva a tots els grups que han fet teatre en català al llarg de tants anys, ha estat de mestre. Regategen una pela al Lliure, que és una autèntica escola de teatre, perquè no el poden dominar, cosa que trobo lògica, i després subornen uns altres perquè facin el teatre que els convé. I ara han concedit la creu de Sant Jordi a l'Albert Jané, director de Cavall Fort, però no han donat ni un duro a la revista, al contari, que han reduït a la meitat les escoles públiques que hi estaven subscrietes a través de la conselleria d'Ensenyament. Quan en Xavier Bru va accedir al càrrec que tants esforços li ha costat d'obtenir, li vaig fer unes ratlles per felicitar-lo tot demanant-li que no oblidés els nens. I em va contestar dient que ho tindria en compte... Sí, sí! Qualsevol iniciativa que afecta els infants és rebutjada automàticament per Cultura perquè diuen que correspon a Ensenyament. I quan recorres a Ensenyament, et diuen que tenen prou feina a

Arbc/0116 (5)

pagar els mestres. I, malgrat tot, anem fent, i jo crec que avancem tot i que no ho fem amb l'empenta que el bilió de peles permetria.

No vull fer més el ploricó, que semblaria que sóc de Convergència. Em va trucar en Jordi Coca per demanar-me el teu telèfon i el vaig remetre a la teva tia, ja que no el tinc. A veure si un dia me'l dius! Has cobrat, ja? Això de les administracions és d'una lentitud esfereïdora. Els de la Diputació no sembla que vagin massa grassos, tampoc, perquè han reduït les activitats teatrals tancant la Cuina, un localet on, les coses com siguin, utilitzàvem ben pocs ciutadans. No sé si et vaig parlar d'un recital Blai Bonet a càrrec d'Ovidi Montllor i Toti Soler, amb cinc o sis espectadors només que havíem passat per taquilla. El pobre Ovidi gairebé plorava... Imagino en Coca força preocupat perquè sembla que els volen transferir a la Generalitat. O es fa ràpidament de Convergència o ho tindrà molt negre.

Em sap greu insistir en el tema, perquè sé que a l'altra banda no tot són flors i violes, però he rebut una revista dels Casinos de Barcelona, escrita íntegrament en castellà, tu diràs! -no sé qui cony els ha pogut facilitar el meu nom, ni com es poden pensar que la rebo de gust, jo, que sóc enemic furibund del joc!-, plena de fotografies de gent mudadíssima escampada per les sales d'espectacles d'aquests tres entitats -Perelada, Sant Pere de Ribes i Lloret de Mar-. Alguns fan cara d'espantats perquè no s'acaben de creure que són ells els que tenen la sort de figurar entre tanta gent important: Roca, Alavedra, Sixte Cambra, Trias de Bes, Laporte, Calzada, Lluís Alegre, Cullerell, Maluquer, Guitart, Miró Ardèvol, el mateix Pujol, Gomis, Molins, Bru de Sala, Granados, etc. -sembla una sessió del nostre Parlament!-, tots ben embolicats entre la gent de la màfia del joc -després hem llegit que s'han desviat gairebé mil milions de peles de Casinos a Convergència... Entre tots, però, hi havia un socialista: el president de la Diputació i batlle de Terrassa, en Royes. Què fot, aquest home, entre tanta genteta? Que no ho veu que amb dos més com ell ja em desmuntaven el meu tinglado demagògic? No hi ha un pam net!

I tu rascant la ploma i deixant la vista sobre milers de papers pagats a

Arbc / 0116 (6)

pela la pàgina! I jo arrossegant-me d'escola en escola, deixant la veu i la salut per esforçar-me a parlar en català als fills d'immigrats que viuen en guetos per fer-los creure que també hi ha catalans que pensen en ells al marge de les eleccions.

Per cert que acabo de passar una grip que m'ha tingut tres dies amb febre i una setmana fora de combat. De moment, però, no m'ha deixat seqüeles i ja torno a campar com aquell que res. Em penso que ha estat la grip la culpable d'aquesta formidable estripada que acabo de fer. No hi tornaré mai més. Paraula!

T'ha dit alguna cosa, ja, en Parcerisas? Tornes a estar en plena ocupació? T'ha escrit en Clapés? Et recordes, encara, del sol a San Bernardo, o ja tornes a estar esblanqueït?

Em penso que, en realitat, i mentre ens sigui possible, hem d'adaptar-nos a la dita que deixes anar en la teva última carta i que no havia sentit dir mai, però que m'ha arribat a l'ànima: "...i els moros que els mati Déu, si no perquè els feia!". Molt bona, tu! Em sembla que no ens ho hauríem de prendre tot tan a la valenta. Si no fos perquè...

Dijous va sortir un article sobre les activitats d'en Clapés al teu diari preferit -El País-. Te l'envio perquè després encara diràs que sóc un tal i qual. Em penso que ens veurem aviat, ell i jo, perquè ja torna a tocar una altra sessió poètica de les seves. No vaig poder assistir a la darrera perquè a la mateixa hora havia de ser en un altre lloc. Està fet tot un promotor, aquest home!

I prou d'aquest color. Plego perquè només et volia fer unes ratlles i ja veus en què s'han convertit. No tinc esmena. A més, en una de les noves cadenes de televisió -uns brètols que responen per Antena 3- passaran un parell de pel·lícules que són canela fina: Juan Nadie, de Frank Capra, amb l'heroi de la meva dona, en Gary Cooper -i no vull que la vegi tota sola, perquè l'he de controlar quan aquest païet surt a la pantalla, que encara me la fregiria...- i, a continuació, Melodies de Broadway, amb en Fred Astaire. Serà com si em

Arbc / 0116 (7)

tragués quaranta anys del damunt, i això, en aquestes altures, val la pena.

Quan pugui recordaré el teu nom a la gent de Columna. A en Folch no li podré dir res, perquè no hi tinc accés. Des que no li vaig cedir els drets dels textos de Laia que hem trencat la relació. Ara, quan tingui temps, penso escriure una novel·la per presentar al premi Ramon Muntaner que convoca cada any la seva editorial. Si el guanyo algun dia, li parlaré de tu. Però han de passar de dos a quinze anys. Tindràs prou paciència?

Adéu, Jordi! Una abraçada per a tu i tota la família,

